

میزگرد

انتظارهای ذینفعان از

جامعه حسابداران رسمی ایران

گرچه مدل یکتا و یکسانی برای همه سازمانهای حسابداری حرفه‌ای همه کشورها وجود ندارد اما، با وجود این اصول و نقشهای یکنواخت و مشترک زیادی در میان همه آنان دیده می‌شود. مراجع حرفه‌ای حسابداری، در معنای وسیع، هدفهای زیر را دنبال می‌کنند:

- حمایت از منافع عمومی از طریق ایجاد اطمینان از اینکه اعضای حرفه بالاترین استانداردهای رفتار حرفه‌ای و اخلاقی را دنبال می‌کنند،
- کوشش برای به‌دست آوردن پذیرش همگانی در مورد خدماتی که حسابداران حرفه‌ای عرضه می‌کنند،
- ایجاد اطمینان از اینکه اعضای حرفه دانش، مهارت و ارزشهای حرفه‌ای را نگهداری می‌کنند و توسعه می‌دهند،
- یافتن جایگاه مناسب در میان اعضای حرفه، مراجع نظارتی، دولت، سازمانهای همکار و همگان،
- پاسخگویی به اعضا و نگهداری حقوق قانونی آنها،
- ایجاد اطمینان از استقلال حرفه‌ای اعضا،
- کمک به پیشرفت نظریه‌ها و کاربردهای حسابداری، پژوهش در زمینه مسائل حسابداری و انتشار نتایج آن،
- نگهداری و توسعه روابط کاری اثربخش با مراجع ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی حسابداری،
- نمایاندن منافع همگانی به قانونگذاران و مراجع تنظیم مقررات در ارتباط با قوانین، مقررات نظارتی، استانداردها، آیین‌ها و دیگر موضوعهای حسابداری و عرصه‌های مرتبط، و
- تلاش برای توسعه مرجع حرفه‌ای و ایجاد اطمینان از اینکه صدای اعضا شنیده می‌شود.

مجله حسابرس در این شماره عنوان «انتظارهای ذینفعان از جامعه حسابداران رسمی ایران» را موضوع بحث میزگردی با حضور صاحب‌نظران حرفه قرار داد و با طرح پرسشهایی به مباحث مرتبط در این زمینه پرداخت. پرسشهایی که در این میزگرد مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت از این قرار بودند:

- ۱- ذینفعان از خدمات حسابداران رسمی چه اشخاص و گروههایی می‌باشند و انتظارهای آنها چیست؟ آیا انتظارهای ذینفعان می‌تواند متفاوت باشد؟
- ۲- به‌نظر شما کنترل رعایت استانداردهای اخلاقی شرکتها و مؤسسه‌ها مانند رعایت قوانین و مقررات می‌تواند از جمله وظایف حسابداران رسمی محسوب شود؟
- ۳- مسئولیت حسابرسان را در رابطه با فسادهای مالی و رفتارهای مالی غیراخلاقی در شرکتها چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- ۴- تأثیر فسادهای مالی و عدم رعایت قوانین و مقررات بر جایگاه حسابداری و حسابرسان چیست؟
- ۵- جامعه حسابداران رسمی ایران را در قیاس با هم‌تایان بین‌المللی خود چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- ۶- جامعه حسابداران رسمی ایران در تحقق هدفهای خود تا چه میزان موفق بوده است؟
- ۷- تعامل و ارتباط جامعه حسابداران رسمی ایران با اعضای حرفه در چه سطح و کیفیتی است؟
- ۸- جامعه حسابداران رسمی ایران چگونه می‌تواند در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی و خدمات حسابرسی نقش ایفا کند؟
- ۹- جامعه حسابداران رسمی ایران با چه فرصتها و تهدیدهایی مهمی روبه‌روست؟

شرکت‌کنندگان در این میزگرد به ترتیب حروف الفبا عبارت بودند از:

<p>کیومرث داودی معاونت فنی و حسابرسی امور عمومی و اجتماعی دیوان محاسبات کشور</p>		<p>دکتر مسعود حجاریان مدیرعامل شرکت بیمه ملت</p>	
<p>محمدتقی شبیرخوانی دبیرکل جامعه حسابداران رسمی ایران</p>		<p>مهدی شلیله شریک مؤسسه حسابرسی نوین نگر مانا</p>	
<p>دکتر رضا نظری عضو شورای مدیریت مجله حسابرس</p>		<p>امیر حمزه الممیر معاون ناشران و اعضای بورس اوراق بهادار</p>	

شده باشد، به عنوان یکی از اصلی‌ترین ذینفعان صورتهای مالی است.

هر طیفی از ذینفعان می‌تواند انتظاراتی متفاوتی داشته باشد. با توجه به تنوع ذینفعان و علاقه‌های آنها و ممکن نبودن تجمیع توقعها و انتظارات، صورتهای مالی تا حد زیادی براساس انتظاراتی سرمایه‌گذاران تهیه می‌شود، از اینرو همه انتظاراتی آنان نیز برآورده نمی‌شود.

✓ دکتر نظری

به‌طور مشخص انتظار از حسابرسان چه می‌تواند باشد؟

✓ مالمیر

مسئولیت پاسخگویی شاید یکی از اصلی‌ترین مسئولیتهای حسابداران و حسابرسان است. یکی از اصلی‌ترین کارکردهای حسابداری و حسابرسی با توجه به انتظاراتی که دولت، سرمایه‌گذار، و اعتباردهنده دارد، ارائه اطلاعات مالی است. حسابرس‌ها هم با توجه به استقلال و بی‌طرفی، اتکای بیشتری به این اطلاعات می‌بخشند. هر چقدر که اطلاعات

✓ دکتر نظری

حضورتان را خوشامد می‌گویم و از تشریف‌فرمایی شما برای شرکت در میزگرد سپاسگزارم. موضوع میزگرد «انتظاراتی ذینفعان از جامعه حسابداران رسمی ایران و خدمات حسابداران رسمی» است. به نظر شما ذینفعان چه اشخاص و گروه‌هایی هستند و با توجه به اینکه انتظاراتی از نیازها سرچشمه می‌گیرد، انتظاراتی ذینفعان چیست؟

✓ مالمیر

خدماتی که حسابداران ارائه می‌کنند بسیار متنوع و زیاد است و ذینفعان هم به همین ترتیب ممکن است بسیار زیاد و متنوع باشند؛ از جمله دولت، سهامداران، مدیران، بانکها و دیگر کسانی که به شرکت اعتبار می‌دهند و طلبکار از شرکت محسوب می‌شوند و ارگانهای اجتماعی و عموم مردم می‌توانند ذینفعان شرکت باشند. از جمله ذینفعانی که بورس با آنها سروکار دارد سرمایه‌گذاران هستند. بورس به‌عنوان نهادی که نماینده سرمایه‌گذارهاست و از حقوق سرمایه‌گذاران دفاع می‌کند و به‌دنبال اینست که منافع سرمایه‌گذار به میزان مناسبی رعایت

مالمیر :

یکی از اصلی ترین

کارکردهای

حسابداری و حسابرسی

با توجه به انتظاراتی که

دولت

سرمایه‌گذار و

اعتبار دهنده دارند

ارائه اطلاعات مالی است

در سازمان بورس مقرراتی وجود دارد و آن هم اینست که از سهامدار شرکت و از شرکت درخواست می‌شود که دلیل تغییر حسابرس را ارائه کند. ولی مقررات در این زمینه ضعیف است و نمی‌توانیم از حسابرس دفاع کنیم و مانع از تغییر حسابرس شویم. به راحتی طی سال مالی و یا حتی بعد از سال مالی و قبل از اینکه گزارش صادر شود، حسابرس تغییر داده می‌شود و حسابرس دیگری گزارش را صادر می‌کند. لذا انتظار دفاع از عملکرد حسابرس در مقابل تغییر، انتظاری به‌جا می‌باشد.

از طرفی انتظار می‌رود مؤسسه حسابرسی نیروی مناسب و لازم را داشته باشد، متخصص و کارشناس داشته باشد؛ مؤسسه‌های حسابرسی از کارشناسان خبره در حسابرسی کمتر استفاده می‌کنند. البته لازم‌هاش اینست که حق‌الزحمه حسابرسی افزایش پیدا کند و می‌باید شرایط آن را فراهم کرد.

نیاز به این داریم که مؤسسه‌های حسابرسی بزرگ شوند. با مؤسسه‌های حسابرسی کوچک شاید خیلی نتوانیم کاری را پیش ببریم. مؤسسه‌های حسابرسی که کل کارکنان آن با احتساب شرکا و مدیران و حسابدار و حسابرس آن ۱۰ نفر، ۱۲ نفر، ۱۴ نفر است، خیلی توان انجام کارهای بزرگ را ندارند. یکی دیگر از مشکلات حرفه حسابرسی طی سالیان اخیر، پذیرش تعداد زیادی حسابدار به عضویت جامعه حسابداران رسمی است که از دانش و تجربه لازم برخوردار نبوده و براساس دستور دولتی روی داده است.

در بعد خدمات حسابداری و خدمات حسابرسی انتظار می‌رود که حسابرسان به کارشان تنوع بیشتری بدهند و خدمات تخصصی ارائه کنند. سازمان بورس می‌تواند به جامعه حسابداران رسمی در پاسخگویی به انتظارات ذینفعان خیلی کمک کند و کم‌اینکه تا کنون همکاری سازمان بورس و جامعه حسابداران رسمی ایران بسیاری از مشکلات را حل کرده است ولی برای ارتقای حرفه حسابرسی، جای همکاری بیشتری وجود دارد.

✓ شلیله

سهامداران بالقوه و سهامداران بالفعل، اولین گروه ذینفعان هستند که به‌طور خاص جهت ارزیابی سودآوری واحد تجاری و سرمایه‌گذاریشان و بررسی نتایج عملکرد هیئت‌مدیره، به‌دنبال گزارش حسابرسی هستند. سیستم بانکی به‌منظور ارزیابی

مناسب‌تر و شفاف‌تر افشا شود پاسخگویی در مقابل سهامداران، سرمایه‌گذاران و دیگر ذینفعان بیشتر خواهد بود.

یکی از اصلی‌ترین انتظاراتی که از حسابداران داریم، رعایت اخلاق و رفتار حرفه‌ای است. چیزی که باید مدنظر حسابداران و حسابرسان قرار بگیرد این است که از تقلب مدیران تا حد زیادی جلوگیری شود. اگر حسابدار شرکتی احساس کند مدیر شرکت تقلب می‌کند و با ترفند دنبال اینست که سود را بیشتر یا کمتر گزارش کند، تا جایی که امکان دارد به واسطه اخلاق و رفتار حرفه‌ای که وجود دارد و با قسَمی که در این زمینه به‌عنوان حسابدار رسمی خورده است، نباید مقررات و اصول حرفه‌ای خود را زیر پا گذارد.

در مواردی می‌بینیم که حسابرس در ارتباط با احتمال تقلب می‌گوید من براساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی نتوانستم با موضوع برخورد کنم اگرچه می‌دانستم که ممکن است چیزهای دیگری هم در آن نهفته باشد. اینجا من فکر می‌کنم که به استانداردهای تقلب خوب توجه نشده است. اگر حسابدار و حسابرس شرکت دقت لازم را می‌کرد آن اختلافات و مشکلات پیش نمی‌آمد. البته جامعه حسابداران رسمی و سازمان بورس نیز در جهت افزایش استقلال حرفه‌ای حسابرسان وظایفی را بر عهده دارند از جمله اینکه تغییر بی‌دلیل حسابرس مورد سؤال قرار گیرد و اجازه ندهیم که هر شرکتی به راحتی حسابرسش را تغییر دهد.

افزون بر اینها، انتظارات ذینفعان از گزارشهای حسابرسی این است که گزارش حسابرسی بتواند اطمینان معقولی به استفادهکنندگان بدهد که تصویر شفافی از صورتهای مالی به آنها داده شده است و صورتهای مالی حسابرسی شده باید دارای ویژگیهایی از جمله ارائه اطلاعات بیطرفانه، شفاف و صریح، داشتن پشتوانه قابل استناد، درخور فهم، و قابل درک نیز باشد و سرانجام به استناد یک سری معیارهای منطقی و الزامی که به موجب استانداردهای حسابداری تجویز شده است، تهیه شده باشد.

قابلیت‌های دیگری هم ذینفعان از صورتهای مالی انتظار دارند از جمله اینکه بتوانند قابلیت مقایسه‌ای بین شرکت‌های مختلف، سرمایه‌گذاری‌های مختلف و تحلیل‌های مورد نظر را از صورتهای مالی به دست آورند و بتوانند آنها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.

✓ دکتر نظری

چقدر این انتظارات با هدفهای حسابرسی همخوانی دارد؟

✓ شلیله

این انتظارات از هدفهای حسابرسی جدا نیست. بدین معنی که اگر صورتهای مالی طبق استانداردهای حسابداری تهیه و ارائه شده باشد، می‌تواند نیاز استفادهکنندگان را به طور عام فراهم کند. حسابرسان با انجام فرایند حسابرسی این اطمینان را به استفادهکنندگان می‌دهند که این اطلاعات درخور اعتماد است و پاسخگوی نیاز استفادهکنندگان خواهد بود.

✓ دکتر نظری

چه در سطح ایران و چه در سطح بین‌المللی فساد مالی به دفعات رخ داده است. در جامعه، در بین افراد این پرسش مطرح می‌شود که اگر حسابدار هست، حسابرس هست چگونه این فسادها رخ می‌دهد؟ آیا این انتظار درست است؟ یعنی حسابرس باید پاسخگوی این انتظار باشد که با بودنش در یک شرکت یا حسابرسی صورتهای مالی باید جلوی فسادها گرفته شود؟

توانایی‌ها و تعهدات مالی شرکت و توان شرکت در بازپرداخت وام نیازمند خدمات حسابرسان است و سیستم بانکی هم از گزارشهای حسابرسی استفاده می‌کند.

وزارت دارایی الان به گزارشهای حسابرسی بیشتر استناد می‌کند و علاقه‌مند است بدانند که شرکتی را که از لحاظ مالیاتی بررسی می‌کند حسابرسی شده یا خیر، اصولاً صورتهای مالی آن قابل استناد و از شفافیت لازم برخوردار است یا نه و تمامیت درآمد و هزینه‌های آن و کلیه معاملات آن در دفاتر ثبت شده یا خیر.

دیگر دستگاه‌ها و طرف‌های تجاری مرتبط با شرکت از جمله تأمین‌کنندگان مواد اولیه، فروشندگان مواد اولیه، فروشندگان قطعات، خریداران عمده محصولات واحد تجاری مایلند توانایی‌های واحد تجاری طرف معامله را بشناسند. بستنکاران و طلبکاران واحد تجاری که منابعی را در اختیار شرکت می‌گذارند انتظار دارند توانایی شرکت در بازپرداخت مطالبات آن را ارزیابی کنند و بدانند به آن شرکت می‌تواند اتکا کنند و آن شرکت انعطاف‌پذیری لازم برای اینکه بتواند آن منابع را به آنها برگرداند دارد یا خیر.

گروه دیگری مانند مراجع تحقیقاتی، مراجع اقتصادی، نظارتی و قانون‌گذاری نیز هستند که برای بررسی سیاست‌های کلان اقتصادی مملکت از صورتهای مالی حسابرسی شده در صنایع مختلف استفاده می‌کنند. به عنوان مثال، در صنعت خودرو می‌خواهند یک سری تحلیل‌ها ارائه شود که چه میزان سرمایه‌گذاری شده، بازده این صنعت چیست، چه منابعی در این شرکت‌ها صرف شده و بازده هر کدام از این صنایع چقدر است. شاید دیدگاه‌های دیگری مانند وضع قوانین نیز مراجعه به اطلاعات مالی حسابرسی شده را ایجاب کند. به طور مثال، آیا لازم است امتیازهای مالیاتی به یک سری فعالیت‌های خاص داده شود یا خیر.

همچنین سرمایه‌گذاران بالقوه، رقبای و فعالان اقتصادی نیز می‌خواهند بررسی کنند که آیا وارد یک صنعت خاص شوند یا خیر، سرمایه‌گذاری در آن صنعت چه میزان منابع احتیاج دارد، بازدهی صنعت مزبور چه میزان است. این سرمایه‌گذاران برای تصمیم‌گیری به اطلاعات مالی درخور اتکا نیاز دارند. اینها عمده‌ترین ذینفعان گزارش حسابرسی هستند.

✓ شلیله

به نظر من انتظار نامعقولی نیست. یعنی به هر صورت جامعه استفاده‌کننده از گزارش حسابرسی باید تا درصد قابل قبولی به این اطمینان نسبی برسد که گزارش دارای تحریفهای عمده حسابداری نیست و طبیعتاً اگر این اطمینان خاطر داده نشود این محصول خیلی ارزشمند نخواهد بود. بله، این انتظار وجود دارد که اگر یک مؤسسه حسابرسی یا یک حسابرس نسبت به صورتهای مالی اطمینان نسبی می‌دهد که این صورتهای مالی به نحو مطلوب طبق استانداردهای حسابداری تهیه شده باشد، استفاده‌کننده می‌تواند به آن اتکا و از آن در تجزیه و تحلیل استفاده و بهره‌برداری کند. درحقیقت، گزارش حسابرس این امکان را فراهم می‌کند که چنین ارزیابی‌هایی از صورتهای مالی درخور اعتماد است.

معتقدم که در جاهایی مثل بانک‌ها که در سال‌های اخیر فسادهایی در آنجا اتفاق افتاده، بخشی از وظایف حسابرسان به درستی انجام نگرفته است. من به عنوان کسی که سالیان طولانی در حرفه حسابرسی هستم خودم و جامعه حسابرسی را مقصر می‌دانم. به هر صورت یک نارسایی در کار ما وجود داشته است. به نظر من حداقل در تشکیلات و بنگاه‌های بزرگ اقتصادی مثل بانک‌ها، ما توانستیم ابزار حسابرسی را به خوبی به کار بگیریم. بانک‌های بزرگ کشور ما الان در شرایطی نیستند که بتوانیم حسابرسی را به صورت سنتی در آنها اجرا کنیم. واقعاً نیاز به بکارگیری نرم‌افزارهای حسابرسی مؤثر داریم. شاید قبل از هر چیز احتیاج داریم نرم‌افزارهای حسابداری و سیستم‌های اطلاعاتی کارا و اثربخش در بنگاه‌های بزرگ اقتصادی مستقر شود و همچنین حسابرسان هم باید از ابزار توانمندتر و دانش بهتری برخوردار باشند.

باید توجه داشت که مؤسسه‌های حسابرسی ما، از نظر اقتصادی خیلی توانمند نیستند که خودشان را به راحتی تجهیز کنند. به طور صریح و شفاف باید گفت که حسابرس‌های ما در انجام حسابرسی بانک‌ها از نرم‌افزارهای حسابرسی استفاده نمی‌کنند و به همین جهت بدیهی است که در تراکنش‌های با حجم بسیار بالا اتفاقاتی بیافتد که از دید حسابرس دور بماند، ضمن اینکه مؤسسه‌های حسابرسی از رشد کافی برخوردار نشده‌اند و به دلایل مختلف نتوانسته‌اند خودشان را در استفاده از نرم‌افزارهای حسابرسی تجهیز کرده و از نیروهای مجرب و

مطلع در این خصوص استفاده کنند.

✓ دکتر نظری

به نظر می‌رسد این تحولات تا حدی به جایگاه حسابرسان آسیب رسانده است.

✓ دکتر حجاریان

کمی کلان‌تر در مورد این قضیه صحبت کنیم. یک تغییر اساسی در نظام حاکمیتی داشتیم، از نظام دولتی به بخش خصوصی، که خود جامعه حسابداران ایران هم بر مبنای این تغییر به وجود آمد. اگر این تغییر حاصل نمی‌شد و نظام دولتی ادامه پیدا می‌کرد، در حوزه اقتصاد نیازی به چنین جامعه‌ای با ساختار جدید برای سازماندهی حسابرس‌ها نداشتیم.

حاکمیت مدرن در دنیا برای اینکه اقتصادش را پیدا کرده و رفاه جامعه‌اش را تأمین کند، موفق شده از یک ساختار مثلثی استفاده نماید که دولت در رأس آن قرار دارد و سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی هم در دو رأس پایین مثلث قرار دارند. دولت اقتصاد را به بخش خصوصی یعنی به بنگاه‌ها واگذار می‌کند که اختیاری‌هایی دارند؛ به‌ویژه در حوزه بانک و بیمه این اختیاری‌ها گسترده است، یعنی منابع مردم در اختیار این بنگاه‌ها است. وقتی صحبت از بانک و بیمه می‌شود مردم منابع‌شان را در اختیار این نهادهای مالی می‌گذارند و در اقتصاد، نهادهای مالی حساسیت بیشتری دارد.

به‌طور معمول، بنگاه‌های اقتصادی و مالی تا چندین برابر دارایی‌های خودشان از جامعه منابع می‌گیرند و اگر فسادی رخ دهد در واقع فساد روی سپرده‌های مردم و روی حق بیمه‌های مردم شکل می‌گیرد؛ یعنی اهمیت بنگاه‌های مالی بیشتر می‌شود. صحبت این است که اگر بنگاه‌های مالی قرار است که در حوزه بخش خصوصی قرار گیرند یا بنگاه‌های بیمه، خصوصی شوند، ما چگونه فساد را در آن کنترل کنیم؟ چون در جامعه‌ای که در حال توسعه است، رانت‌خواری ممکن است صورت بگیرد و احتمال دارد افراد به دلیل منافع‌شان بسیاری از اصول را زیر پا بگذارند.

در دنیا برای چنین ساختاری یک تنظیم درونی گذاشته‌اند. گفته‌اند بنگاه باید کار کند ولی اول باید ثابت کنیم که سالم است بعد اجازه بدهیم که کار کند؛ مطمئن شویم که کارآمد است بعد

دکتر حجاریان:

به نظر من

جامعه فکر کرده که

سندیکااست و

به دنبال منافع

اعضای خودش

است

استقلال داشته باشند تا یک نظم درونی کارآمد به وجود بیاید. در نظام دولتی این گونه نیست. در نظام دولتی یک خزانه داریم، یک ذیحساب داریم و کنترل های مالی به گونه دیگری صورت می گیرد. ولی وقتی که بخش خصوصی مطرح می شود باید ساختار جدید خود را داشته باشد و این ساختار اگر کارآمد نباشد در آن فساد است؛ کما اینکه ما امروز این را به راحتی می بینیم. به راحتی می بینیم که ساختارها در جای خودشان قرار نگرفته اند. به نظر من جامعه ایران مهمترین ذینفع حسابرس است. جامعه ایران می گوید که من می خواهم بچام اشتغال داشته باشد، من می خواهم آینده داشته باشم، من می خواهم رفاه داشته باشم. ببینید اینها به شرطی به وجود می آید که شرکتهای ما سالم، کارآمد، صادراتی، با تکنولوژی و بهره‌وری باشند. شرکتهای ما درست باشند تا جامعه درست باشد. مردم ما از ایران خودرو تقاضای بنز شدن دارند؛ تقاضای بی‌امو شدن دارند. خوب بنز و بی‌امو شدن فقط به شرکت و اسم شرکت و تبلیغاتشان نیست؛ به حساب‌های درونی‌شان است. اگر حسابرس به عنوان رکن آن شرکت نقش خودش را درست بازی کند، شرکتهای ما هم مثل دیگر شرکتها در جهان پیشرفته می شوند.

حسابرس درون یک شرکت چگونه باید این نقش را بازی کند؟ حسابرس باید خودش پاسخگو باشد. بندهای حسابرسی همه مبهم است. وقتی می پرسیم وضع چگونه است؟ می گوید پاسخش در همین بند است. می گوییم آن یکی کجاست؟ می گوید در همین بند است. صد تا ایراد که می گیرید، می گوید که

به آن منابع ملی را بدهیم. باید بنگاه‌ها با توجه به توانمندی‌شان رشد کنند. نمی شود بنگاهی ظرف دو سال هزاران میلیارد تومان از منابع ملی در اختیارش قرار بگیرد، در حالی که قبلاً رکورد مثبتی ایجاد نکرده بود. اگر قرار است منابعی در اختیار هر بنگاهی قرار بگیرد باید ثابت کند که توانمندی سازماندهی خود را داشته است. بعد باید آهسته، آهسته بزرگ شود. این کنترل رشد یکی از اصول توسعه بنگاه‌هاست. نظام حاکمیتی باید به گونه‌ای باشد که مراحل و پله‌های رشد را آن گونه تضمین کند که فساد در آن توسعه پیدا نکند.

الان تعداد زیادی بنگاه وجود دارد که مرتب می روند کارت بازرگانی می گیرند، کالایی وارد می کنند، مالیاتش را هم نمی دهند. بعد از مدتی شرکت را متوقف می کنند و دوباره شرکت جدیدی راه اندازی می کنند. باز آن شرکت جدید می تواند هر قدر که می خواهد گشایش اعتبار کند؛ یعنی مرتب شرکت سازی و فرار کردن از پاسخگویی. چرا این اتفاق می افتد؟ چون می گویند که هر کسی اول بیاید می تواند همه منابع را بگیرد.

در دنیا اجازه نمی دهند شخصی بتواند به این شکل حرکت‌های بزرگ بکند، یک نفر برود مؤسسه مالی اعتباری بزند و میلیاردها تومان پول مردم را در اختیار بگیرد. حتماً باید شرکت باشد، این شرکت باید ساختار داشته باشد، باید ارکانش معین باشد. مجمع یک رکن است، هیئت مدیره یک رکن است، حسابرس هم یک رکن است. بنابراین، مدیرعامل رکن نیست، ولی حسابرس رکن است.

در نظام جدید به جامعه حسابداران رسمی نقش حاکمیتی دادند. به نظر من جامعه باید این وضعیت را به طور کامل متوجه شود و درک کند. جامعه خودش را رقیب سازمان حسابرسی می داند؛ مثل اینکه شرکت‌های دولتی را دارد حسابرسی می کند. جامعه نقش رگولاتور دارد؛ رگولاتور در نظام حاکمیت جدید وظیفه دارد که ارکان درون شرکت‌ها را کارآمد و سالم کند. ولی جامعه این کار را به صورت مؤثر انجام نداده است. به نظر من، جامعه فکر کرده که سندیکا است. به دنبال منافع اعضای خودش است. برخی اعضا هم می گویند که یک نفر را بگذارید بالا که خیلی کاری به کار ما نداشته باشد و نظارتش کمتر باشد. نقش دولت را داده اند به جامعه؛ می گویند باید دبیرکل جامعه به تأیید وزیر برسد.

در نظام خصوصی باید شرکت و حسابرس نسبت به هم

همه در همین بند است. بندهای گزارش حسابرسی به‌گونه‌ای نوشته می‌شود که رفع مسئولیت گردد. حسابرس وقتی می‌بیند که کار شرکت با مشکل روبه‌روست نباید قبول کند، باید بیرون بیاید. باید آن شرکت بفهمد که نهاد حسابرس یکی از ارکان است. با همه مشکلات، حسابرس تا آخر می‌ماند و بعد هم می‌گوید که من گزارش دادم. گزارش مبهم برای رفع مسئولیت بوده و پایه فساد است.

✓ دکتر نظری

به نظر شما حسابرس در ایران، جایگاه خود را به خوبی نمی‌داند و انتظارات کنونی جامعه ایران را به درستی درک نکرده است؟

✓ دکتر حجابیان

حسابرسی فعلی همان حسابرسی قدیمی و سنتی است که مجامع مطالبه می‌کردند برای اینکه یک گزارشی از هیئت‌مدیره‌شان بگیرند. قبلاً این‌گونه بود که هیئت‌مدیره پس از یکسال باید حسابش را پس بدهد، باید گزارش بدهد و قبل از اینکه صاحب شرکت تصمیم بگیرد حسابرس باید گزارش را بخواند؛ همان نقش را در آن می‌بینم. در صورتی که در حاکمیت اقتصادی مدرن، حسابرس یکی از ارکان شرکت است، عین هیئت‌مدیره است، عین مجمع است.

✓ دکتر نظری

آیا تصور نمی‌کنید که مردم جامعه ما از حسابرسی و هدف حسابرسی آگاهی ندارند؟

✓ دکتر حجابیان

بله، متأسفانه مردم جامعه در این مورد آگاهی کافی و لازم را ندارند؛ برای مثال هنگامی که در اثر خرید محصولی ناسالم، خریدار مسموم می‌شود، مسئولیت با کیست؟ آیا مسئولیت با خریدار است؟ نه! نیاز را خریدار مطرح می‌کند و یک مرجع نظارتی هم آن نیاز را دنبال می‌کند. آیا می‌توانیم تنها بگوییم که خریدار مسئول است، می‌خواست نخرد! خریدار آمده سهام خریده! از نقاط گوناگون کشور دارند سهام

می‌خرند. مردم را هم تشویق می‌کنیم که سهام بخرند و باید هم این‌گونه باشد. ولی از این طرف حسابرس ما می‌گوید که جامعه کم‌اطلاع است. در واقع وظیفه رگولاتوری جامعه حسابرسی، به‌صورت کامل انجام نشده است. برای مثال می‌گوییم، در عصری که اساس نظام‌بخش خصوصی، رتبه‌بندی است ما نباید اجازه بدهیم که یک شرکت که ۳ هزار میلیارد تومان سرمایه دارد به‌وسیله یک نفر حسابرس، حسابرسی شود.

آیا جامعه حسابداران رسمی هم مطلع نیست که حسابرسی چیست؟ که به این حسابرس مجوز داده و آیین‌نامه تصویب کرده که او می‌تواند مسئولیت حسابرسی تراکنش‌های بزرگ را به عهده بگیرد. حسابرس جوان و مؤسسه حسابرسی کوچک نمی‌تواند گام بزرگ بردارد. وقتی شرکت بزرگ می‌شود باید حسابرسی‌اش هم بزرگ شود. حسابرس باید ۲۰ سال ۳۰ سال کار بکند، درک پیدا بکند، اعتبار اجتماعی پیدا کند، که اگر در طول ۲۰ سال خطایی کرد آن اعتبارش از بین برود. ما بعضی اوقات آدم‌های بی‌اعتبار را روی تراکنش‌های بزرگ مالی می‌گذاریم. ببینید اصلاً ساختارهایمان ساختارهای ناکارآمد است. عین این می‌ماند که شما یک بار سنگین را روی یک وانت کوچک بگذارید که حمل کند؛ خوب این امکان‌پذیر نیست.

✓ داودی

براساس قوانین، ذینفعان گزارش‌شده‌های حسابرس را می‌توانیم وزارت امور اقتصاد و دارایی، هیئت‌های امانا، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، سازمان بورس، سازمان امور مالیاتی از باب حسابرسی مالیاتی، بانک‌ها، مراجع قضایی و دادگاه‌ها برای انشای رأی و تصمیم‌گیری در خصوص دعاوی حقوقی، و به‌نحوی دیوان محاسبات کشور در خصوص استفاده از گزارش‌های حسابرسی در رسیدگی‌ها بدانیم.

با توجه به تعدد ذینفعان، انتظارات می‌تواند متفاوت باشد. در سازمان امور مالیاتی کشور انتظارات اینست که کلیه درآمدها به‌موقع ثبت شده و شناسایی شود تا بتواند مالیاتش را مطالبه کند. دیوان محاسبات انتظار دارد که حسابرس در رسیدگی‌هایش اگر به موارد انحراف از قوانین و مقررات برخورد کرد انعکاس دهد تا مشخص شود که شرکت یا دستگاه، قوانین و مقررات لازم‌الاجرا را رعایت می‌کند یا خیر. پس انتظارات متفاوت است.

داودی :

انتظاری که از

عملکرد حسابرسان می رود

صداقت و درستی در ارائه

گزارشهای حسابرسی است

که باید از سوی جامعه حتماً

مورد توجه قرار گیرد

✓ **مالمیر**

اگر جامعه درک لازم را ندارد باید به محدودیت در کنار آن توجه کرد و آن هم اینست که حسابرس یا حسابدار که صورتهای مالی را ارائه می کند، گزارش حسابرسی را صادر می کند، ذینفعان متعدد دارد. از طرف دیگر افراد ناآگاه از اطلاعات مالی حتماً باید به آدم متخصص مراجعه کنند و از کم و کیف صورتهای مالی آگاهی لازم را پیدا کرده و بعد بروند سراغ خرید و فروش سهام. با توجه به اینکه به خیلی از شرکتها مجوز مشاوره سرمایه گذاری و به خیلی از جاها امکان مدیریت صندوق داده شده و مدیریت سیدگردان ایجاد شده، همان افرادی که ناآگاه و کم اطلاع هستند، و امکان تجزیه و تحلیل مناسب را ندارند باید به آن افراد مراجعه کنند. در کشورهای دیگر هم این طور نیست که همه مردم به صورت مستقیم خودشان خرید و فروش سهام کنند. باید به طرف صندوقها بروند و از طریق صندوقها جذب شرکتها شوند تا بتوانند به نوعی آگاهانه تر نسبت به خرید و فروش سهام اقدام کنند.

در مجموع می خواهیم نکته ای را اشاره کنم که افرادی که متقلب هستند و دنبال این هستند که تقلب کنند حتماً به دنبال یک سری مؤسسه های ضعیف می گردند؛ در این شکی نیست. دنبال آدم هایی می گردند که برایشان این کار را انجام دهند. ما گزارشهای زیادی داشتیم که مؤسسه های حسابرسی کوتاه نیامدند و خلاف خواست مدیران شرکت بند گزارش را نوشته اند.

موضوعی که می تواند بر کار حسابرسان تأثیرگذار باشد، نحوه انتخاب آنان است. انتخاب حسابرس از سوی هیئت مدیره صورت می گیرد و شخص مدیرعامل هم می تواند تأثیرگذار باشد. اگر حسابرس بخواهد کارش را دقیق انجام دهد، احتمالاً منافع مدیرعامل و یک سری افراد خاص به خطر می افتد و قطعاً در خصوص جابه جا کردن و تعویض او اقدام می کنند. انتخاب حسابرس دست مدیریت واحد رسیدگی شونده است.

انتظاری که از عملکرد حسابرسان می رود صداقت و درستی در ارائه گزارشهای حسابرسی است که باید از سوی جامعه حتماً مورد توجه قرار گیرد. هرگونه سستی در انجام وظایف و کاستی در ارائه اطلاعات اعلام شده و همچنین جلوگیری از افشای واقعیت های عملکرد واحدهای تحت رسیدگی می تواند موجب از بین رفتن منافع ذینفعان باشد.

انتظارهایی که از حسابرسان می رود انتظارهای منطقی است. یعنی به طور کلی می شود گفت که انتظارهای ذینفعان منطبق با هدفهای حسابرسی است. منتهی باید دید که حسابرس کاری که انجام می دهد منطبق با آن هدفها هست یا نه.

در پایان سال ۱۳۹۲، دیوان محاسبات کنترل های داخلی را در دستگاه های دولتی ارزیابی کرد و نقاط ضعف کنترل های داخلی دستگاه های اجرایی را طی نامه ای به عالیترین مقام اجرایی کشور گزارش کرد. با وجود این، در زمان رخداد فساد اولین پرسشی که مطرح می شود این است که حسابرس پس کجاست. حدود و مسئولیت حسابرس مشخص است. حسابرس هنگام ارائه گزارش یک سری محدودیتها را لحاظ می کند که جامعه از این محدودیتها و از حدود مسئولیت های حسابرس بی خبر است. حسابرس محدودیت رسیدگی دارد، دامنه رسیدگی دارد؛ این محدودیت حاشیه امنی را برای حسابرس ایجاد می کند ولی با توجه به مسائلی که مطرح می شود و اتفاقاتی که افتاده حسابرس باید دامنه و حدود رسیدگی هایش را به نحوی توسعه دهد که اطمینان معقول را به صاحبان سرمایه بدهد.

به نظر من جامعه حسابداران رسمی باید نظارت هایش را بر کار مؤسسه های حسابرسی بیشتر کند، مؤسسه های حسابرسی هم دقتشان را بیشتر کنند، دامنه رسیدگی هایشان را بیشتر کنند به نحوی که حداقل موارد انحرافی را که می بینند در گزارشهایشان بیاورند.

✓ دکتر نظری

مباحث بیانگر آنست که بین انتظارهای ذینفعان و آنچه که حسابرسان انجام می‌دهند فاصله است و برای اینکه حسابرسان وظایف‌شان را درست انجام دهند باید از آنان حمایت شود.

✓ شیرخوانی

مطالبی که از سوی آقایان عنوان شد، به‌طور عمده در مورد آن بخش از خدماتی بود که به‌وسیله حسابداران رسمی عضو جامعه در ارتباط با اعتباربخشی به صورت‌های مالی ارائه می‌شود و طبعاً استفاده‌کنندگان از این‌گونه خدمات اعتباری، سرمایه‌گذاران به‌عنوان ذینفع و دولت به‌عنوان تأمین‌کننده منافع عمومی جامعه هستند. نظر به اینکه خدمات اعتباربخشی مربوط به اطلاعات مالی و گزارشگری مالی است که به‌وسیله نگاههای اقتصادی تهیه می‌شود، لذا استفاده‌کنندگان نیز این طیف از جامعه را دربرمی‌گیرد. یعنی اشخاصی که در تصمیم‌گیری‌های خود از اطلاعات مالی و یا به‌عبارتی از صورت‌های مالی استفاده می‌کنند، استفاده‌کننده از گزارش‌های حسابرسی نیز هستند که به این صورت‌های مالی اعتبار می‌بخشد. عمده استفاده‌کنندگان، دولت، سهامداران بنگاه‌های اقتصادی که در سال‌های اخیر واگذار شده است، نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای نظارتی مانند سازمان بورس اوراق بهادار، بانک مرکزی و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی هستند. با توجه به اینکه استفاده‌کنندگان از خدمات حسابرسی طیف گوناگونی را دربرمی‌گیرد، از اینرو انتظارهای آنان از حسابرسان نیز متفاوت است.

دولت، نهادهای نظارتی و سازمان بورس و اوراق بهادار و سرمایه‌گذاران بالقوه انتظار دارند حسابرسان در چارچوب آیین‌رفتار حرفه‌ای و در استقلال حرفه‌ای کامل، اطلاعات مالی را رسیدگی کرده و شفافیت و اتکاپذیری اطلاعات مالی را برای اخذ تصمیم برای استفاده‌کنندگان افزایش دهند. لیکن برخی استفاده‌کنندگان به‌خصوص آنهایی که تنها به‌منظور اجرای وظایف قانونی خود و یا دسترسی به منافع حداکثری اطلاعات، صورت‌های مالی غیرشفاف ارائه می‌دهند بدون در نظر گرفتن مسئولیت حسابرسان و شناخت از جایگاه حرفه‌ای آنان، انتظار دارند گزارش حسابرسی تعدیل نشده دریافت کنند. از سوی دیگر حسابرسان هم در

چارچوب ضوابط حرفه‌ای وظایف خود را انجام می‌دهند که در این صورت و به‌منظور ادامه فعالیت خود نیاز به حمایت دارند.

✓ دکتر نظری

چه سازوکارهایی می‌تواند فاصله این انتظارها را کم کند؟

✓ شیرخوانی

انتظارهای استفاده‌کنندگان از خدمات حسابرسی، صدور گزارش تعدیل نشده حسابرسی بدون در نظر گرفتن مسئولیتهای حسابرسان است و انتظارشان این است که از حسابرس گزارش مطلوب دریافت کنند، در صورتی که انتظار حسابرسان این است که استفاده‌کنندگان، از مسئولیتهای حسابداران در خصوص حسابرسی صورت‌های مالی آگاهی داشته باشند. حسابرسان به‌منظور ایفای مسئولیتهای خود نیاز به حمایت دارند. منظور از حمایت از حسابداران رسمی در برابر گروه‌های مختلف ذینفع مانند صاحبکاران، سهامداران عمده شرکت‌های بزرگ، نهادهای نظارتی در بازار پول و سرمایه، دولت و دیگر نهادهایی است که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از فعالیت نظارتی حسابرسان تأثیر می‌پذیرند که گاهی انتظارهای آنان فراتر از ظرفیتهای قانونی و بسترهای مقرراتی موجود از حسابرسان است.

حسابداران رسمی به‌حق انتظار دارند که تشکل آنها یعنی جامعه حسابداران رسمی ایران، در برابر مجموع انتظارهای گروه‌های ذینفع پشتیبانشان باشد. حسابداران رسمی به‌عنوان نگهبان سلامت مالی و اقتصادی کشور باید در انجام وظایف خود دارای استقلال کامل بوده و از حمایت‌های لازم به‌منظور حصول اطمینان از ادامه فعالیت خود و وجود بسترهای قانونی و مقرراتی برای حمایت آنان در قبال اظهار نظرشان در صدور گزارش حسابرسی، برخوردار باشند که فراهم نمودن این حمایت و پشتیبانی در چارچوب تدوین قوانین و مقررات جدید امکان‌پذیر است.

البته باید گفت که ایجاد اعتماد عمومی در ارتباط با خدمات اعتباربخشی نیز یکی از وظایف اعضای جامعه و جامعه حسابداران رسمی است که برای دستیابی به این هدف، جامعه باید نظارت مستمر و پیوسته بر عملکرد اعضای خود داشته باشد و این موضوع در قالب تکمیل پرسشنامه‌های کنترل وضعیت مؤسسه‌های حسابرسی و کیفیت کار آنان و حسابداران رسمی

شلیله:

من اصلاً

نمی‌خواهم بگویم که

تقصیر این است یا آن

واقعیت این است که

رشدنیافتگی

در همه جا

داریم

دستگاه‌های بزرگ خیلی ابزار کارآمدی ندارند و به هر صورت در آنجا می‌تواند اختلالات بزرگی ایجاد شود. الان فرصت خوبیست که ما به این فکر بیفتیم و اقدام‌های جامعی در خصوص طراحی و به‌کارگیری این ابزار انجام دهیم.

✓ دکتر حجار حجار

این نهاد، تناسبی با ساختار بی‌انضباط مالی بنگاه‌های کشور ندارد. اساساً نقش حسابرسی و بازرسی قانونی در ساختار مالی کشور شناخته شده نیست. در بهترین حالت، کنشگران اقتصادی می‌پندارند که حسابرس وظیفه رسیدگی به صورت‌های مالی و اظهار نظر نسبت به آنها را دارد. در صورتی که قانون تجارت، بازرسی قانونی را یکی از ارکان اداره شرکت‌های سهامی می‌داند و مجمع حق تصمیم‌گیری در مورد صورت‌های مالی (که به‌منزله تسویه حساب هیئت‌مدیره است) را ندارد، مگر گزارش بازرسی را استماع کند. در واقع تقسیم سود و یا انتقال آن به سرمایه بعد از اعلام نظر بازرس قانونی میسر است. گزارش حسابرسی مستقل نیز باید به‌وسیله بازرس قانونی امضا و در مجمع قرائت شود.

باید دقت کرد که مدیرعامل در شرکت‌های سهامی رکن نیست ولی بازرس قانونی رکن است و این جایگاه بازرس را می‌رساند. اگر شرکتی واقعاً سود نداشته باشد و بازرس آن را در گزارش خود تذکر دهد، مجمع نمی‌تواند این سود را تقسیم کند. اگر امروز شما با بانک‌هایی مواجه هستید که چندین برابر سرمایه خود مطالبات معوق دارند به این دلیل است که بازرس قانونی تکلیف خود را

شاغل انفرادی به صورت سالانه صورت می‌گیرد.

بدیهی است که جامعه فراتر از قوانین و مقررات ناظر بر عملکردش نمی‌تواند این فاصله انتظارها را پر کند.

✓ شلیله

انجمن حسابداران خبره انگلیس در سال ۱۸۵۴ تشکیل شده است؛ یعنی قریب ۱۶۰ سال است که فعالیت می‌کند. جامعه حسابداران رسمی از سال ۱۳۸۰ تشکیل شده است یعنی ۱۳ سال است که فعالیت می‌کند. نظام اقتصادی ما یک نظام همچنان دولتی است. این را باید باور داشته باشیم ما شرکت‌هایی را در بورس داریم که بیش از ۹۰ درصد سهام شرکت متعلق به یک نفر یا یک خانواده است. در این نظام حسابرسی خیلی معنا پیدا نمی‌کند.

بعد از فروپاشی نظام کمونیستی در شوروی، خیلی سریع بعد از چند سال استانداردهای حسابداری و حسابرسی که نیاز بنگاه‌های خصوصی بود شکل گرفت و اجرایی شد. ولی در ایران ۲۵-۲۰ سال طول کشید تا استانداردها تدوین شد. می‌خواهم بگویم که نظام اقتصادی دولتی ما، جامعه حسابداران را خیلی نمی‌طلبد چون دولت است که تصمیم می‌گیرد؛ همینطور دولت است که در برخی تصمیم‌های جامعه حسابداران اعمال نظرهای غیر حرفه‌ای می‌کند. ما وسائط نقلیه تولیدی داخلی را نباید با محصولات کشورهای غربی مقایسه کنیم. همان‌طور که صنعت ما پیشرفت زیادی نکرده، حسابرسی ما هم پیشرفت نکرده است. من اصلاً نمی‌خواهم بگویم که تقصیر این است یا آن. واقعیت این است که رشدنیافتگی در همه جا داریم؛ در صنعت، در ساخت تجهیزات پزشکی، و در مقوله‌های حسابداری و حسابرسی نیز این رشدنیافتگی‌ها دیده می‌شود.

ما نرم‌افزارهای حسابرسی خوبی در ایران نداریم. با اینکه سالها روی این موضوع کار شده هنوز نتوانسته‌ایم به آن دسترسی پیدا کنیم. در کشور ما چند نفر با تخصص‌های مختلف نمی‌توانند با هم همکاری کنند و محصول مشترکی تولید کنند که نیازهای جامعه حسابرسی را تأمین نماید. فکر نمی‌کنم در کشورهای دیگر، مؤسسه‌های حسابرسی بدون نرم‌افزار حسابرسی به انجام حسابرسی در بنگاه‌های بزرگ اقتصادی و تجاری مانند بانکها، اقدام کنند. ما ابزار لازم برای حسابرسی را نداریم. حسابرس‌های ما در

شیر خوانی :

بین عملکرد اعضای جامعه و

انتظارهای استفاده‌کنندگان

از خدمات

فاصله زیادی وجود دارد و

این فاصله مربوط می‌شود به

نگاه حساب‌رسان به

مسئولیت خود

و نگاه دیگران به

مسئولیت حساب‌رسان

بوریس، شاهد افزایش کیفیت گزارش‌های صادرشده بوده‌ایم، لیکن ضروری است که در ارتباط با دیگر شرکت‌ها نیز با دقت و نظارت بیشتر، اعتماد ذینفعان از جمله سازمان امور مالیاتی، بانک‌ها و مؤسسه‌های مالی و اعتباری را کسب کند.

✓ داودی

مقایسه جامعه حسابداران رسمی ایران با هم‌تایان بین‌المللی، باید با در نظر گرفتن شرایط متفاوت موجود و حاکم بر محیط فعالیت آنها صورت گیرد. تفاوت‌هایی مانند استانداردهای حسابداری و حسابرسی، سیستم‌های نوین نرم‌افزاری تخصصی حسابداری و حسابرسی، ساختار مالی و مالیاتی کشور، تفاوت اختیارها و وظایف دستگاه‌های نظارتی و ... می‌تواند بر نتیجه این ارزیابی تأثیرگذار باشد.

جامعه حسابداران رسمی ایران براساس قانون تشکیل آن، تنها تشکل قانونی جامعه حسابرسی کشور است که در حال حاضر عضو فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) نیز می‌باشد. فدراسیون بین‌المللی حسابداران معتبرترین تشکل حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی در سطح بین‌المللی است.

تنوع خدمات حساب‌رسان بین‌المللی، شامل حسابرسی عملیاتی، حسابرسی داخلی، ارزیابی سهام، بررسی راهبردی شرکت‌ها، تجدید ساختار مالی، انحلال شرکت‌ها، مشاوره

انجام نداده است و مجمع تصمیم‌های ناصحیح گرفته است. باید جامعه حسابداران رسمی نقش بازرسان در اقتصاد کشور را بازتعریف و نهادینه کند. این مأموریت بزرگی است که به‌نظر من جامعه هنوز اقدام مؤثری برای آن انجام نداده است.

نظارت هم یکی از وظایف اساسی جامعه است. این نظارت برای کنترل حساب‌رس نیست بلکه برای شناخت توانایی و صحت عملکرد آن است. نظارت باید دستمایه ارزیابی عملکرد حساب‌رس قرار گیرد و حساب‌رسان رتبه‌بندی شوند.

بدون رتبه‌بندی، بازرسان به جایگاه واقعی در اقتصاد نمی‌رسند. رتبه‌بندی، نظام کنترل درونی را به‌وجود می‌آورد و سلامت نظام حسابرسی را تقویت می‌کند.

✓ دکتر نظری

با توجه به نظام اقتصادی و شرایط کسب‌وکار ایران، جامعه حسابداران رسمی ایران را در مقایسه با هم‌تایان بین‌المللی خود چگونه ارزیابی می‌کنید و جامعه در دستیابی به هدفهای خود تا چه میزان موفق بوده است؟

✓ مالیر

با توجه به محدودیت‌هایی که در شناخت و ارزیابی هم‌تایان بین‌المللی وجود دارد قیاس عملکرد به‌نحو مناسب امکان‌پذیر نیست. از طرفی با توجه به قدمت هم‌تایان بین‌المللی و تأثیرگذاری آنان بر تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی، می‌توان نتیجه گرفت که جامعه حسابداران رسمی ایران نوپا بوده و باید بتواند جایگاه خود را با حفظ استقلال و افزایش تعاملات داخلی و بین‌المللی، به‌عنوان یک تشکل خودانتظام ارتقا داده و در حرفه حسابداری و حسابرسی مرجع اول در کشور باشد. به‌نحوی که تدوین استانداردهای مربوط، ارائه رهنمودهای لازم و رفع ابهامات در اسرع وقت، اولویت‌های اصلی آن باشد. برای این منظور ضروری است که در جهت افزایش کیفیت گزارش‌های صادرشده به‌وسیله مؤسسه‌های حسابرسی، نظارت بیشتری داشته و با تشویق‌ها و تنبیه‌های لازم و برگزاری دوره‌های آموزشی مؤثرتر در حرفه، جامعه را به این سمت سوق دهد. اگرچه طی سالیان اخیر، تلاش وافر در این خصوص وجود داشته و حداقل در ارتباط با شرکت‌های ثبت‌شده نزد سازمان

✓ شیرخوانی

با توجه به مفاد اساسنامه قانونی جامعه حسابداران رسمی ایران که مصوبه هیئت وزیران است، تصمیم‌های مهم این جامعه از جمله تأیید اعضای شورای عالی، انتخاب هیئت عالی نظارت، انتخاب رئیس هیئت عالی نظارت، انتخاب اعضای هیئت تشخیص حسابداران رسمی، همگی به عهده وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی است. همچنین تأیید بیشتر آیین‌نامه‌ها و دستورعمل‌های جامعه حسابداران رسمی به پیشنهاد شورا و تصویب وزیر محترم صورت می‌گیرد. لذا از نظر مقررات یادشده جامعه حسابداران رسمی ایران، به عنوان یک جامعه حرفه‌ای با مجامع حرفه‌ای بین‌المللی سایر کشورهای دیگر که خودانتظام بوده و دارای استقلال هستند، قابل مقایسه نیست. ضمن آنکه، شرایط اقتصادی حاکم بر محیط فعالیت حسابداران رسمی در دیگر کشورها و در کشور ایران قابل قیاس نیست. لذا مقایسه جامعه حسابداران رسمی به عنوان یک نهاد حرفه‌ای حسابرسی با جوامع حرفه‌ای سایر کشورها اصولی نیست. با توجه به این مطلب به نظر می‌رسد تشکیلات فعلی جامعه حسابداران رسمی نیاز به بازنگری اساسی در قوانین و مقررات خود دارد تا بتواند طبق ماده واحد قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی به صورت مؤسسه‌ای غیردولتی، غیرانتفاعی و دارای استقلال مالی و شخصیت حقوقی، مستقل فعالیت کند.

جامعه حسابداران رسمی ایران در سال ۱۳۸۰ به منظور یاری رساندن به دولت در اعمال نظارت مالی بر واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی، همچنین حصول اطمینان از قابل اعتماد بودن صورتهای مالی واحدهای مزبور در جهت حفظ منافع عمومی، صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذینفع تشکیل شده است. در شرایط حاضر، تعداد اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران حدود ۲۰۰۰ نفر می‌باشد که در قالب ۲۶۸ مؤسسه حسابرسی عضو جامعه، ۷۱ نفر به عنوان حسابدار رسمی شاغل انفرادی فعالیت نموده و بقیه در این تاریخ غیرشاغل می‌باشند. خدماتی که از سوی اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران در چارچوب اساسنامه آن قابل ارائه است شامل انواع حسابرسی، بازرسی قانونی، مشاوره مدیریت مالی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم مالی، نظارت بر تصفیه و خدماتی که از سوی دادگاه‌ها و

فناوری اطلاعات، مشاوره تأمین مالی، ارزیابی ریسک و ... است. تفاوت فاحشی که بین خدمات و تخصص هم‌تایان بین‌المللی با جامعه وجود دارد، این انتظار را برای ذینفعان به همراه دارد که جامعه بتواند با استفاده از تجربه‌های کشورهای توانمند و پیشرو در امر حسابداری و حسابرسی، کیفیت و تنوع خدمات خود را افزایش دهد.

قضاوت در مورد میزان تحقق هدفهای جامعه، نیازمند استفاده از شاخص‌های معینی است. به طور مثال، شاخص‌های کیفی مانند تعداد شرکت‌هایی که طی سنوات اخیر از سوی جامعه مورد رسیدگی قرار گرفته‌اند، تعداد گزارش‌های منتشرشده و ... شاخص‌های کمی که در ایران کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد، مانند میزان رعایت استانداردهای حسابرسی از نظر استانداردهای عمومی، استانداردهای اجرایی و گزارشگری و ...

ارزیابی میزان تحقق هدفها، مقایسه‌ای است بین آنچه که هست و آنچه که باید باشد. بایدها، همان استانداردهای حسابرسی و کنترل کیفیت است. اگر سیستم کنترل و مقایسه‌ای بین بایدها و هست‌ها وجود داشته باشد، ارزیابی ممکن خواهد بود. اگر با مؤسسه‌های عضو جامعه که نسبت به انجام وظایف خود کوتاهی داشته‌اند و در مدت معقولی نسبت به اصلاح رویه خود اقدام نکرده‌اند، برخورد نشود، نظارت جامعه بدون نتیجه خواهد ماند. مؤسسه‌هایی که در انجام وظایف قانونی خود با دقت، برنامه‌ریزی مناسب، با تدوین دستورالعمل و کنترل کیفیت مناسب عمل کرده‌اند، باید به نحوی معرفی و تشویق شوند. در عمل، ملاحظه می‌شود نه تشویقی وجود دارد و نه تنبیهی. نتیجه کنترل کیفیت باید به نحو مطلوب به ذینفعان منعکس شود. هر چقدر کنترل‌ها بیشتر باشد، تحقق هدفهای جامعه بیشتر خواهد بود.

در بند «ط» ماده ۲۳ قانون دیوان محاسبات کشور، هیئت‌های مستشاری دیوان محاسبات کشور می‌توانند نسبت به تأیید و یا صدور رأی نسبت به گزارش‌های حسابرسان داخلی و خارجی شرکتها و مؤسسه‌ها و سازمانهای مربوط، اقدام کنند. یکی از برنامه‌های حسابرسی دیوان محاسبات کشور، اظهارنظر در خصوص گزارش حسابررس و بازررس قانونی دستگاههای اجرایی است. در صورتی که در ارائه گزارش با توجه به رسیدگی‌های انجام‌شده قصوری صورت گرفته باشد، حتماً مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

مراجع قضایی در این چارچوب ارجاع می‌شود، است.

بررسی فعالیت‌های اعضای جامعه در یک دهه اخیر نشان می‌دهد عمده فعالیت اعضا در زمینه حسابرسی صورتهای مالی و خدمات اعتباردهی بوده است.

بین عملکرد اعضای جامعه و انتظاراتی استفاده‌کنندگان از خدمات، فاصله زیادی وجود دارد و این فاصله مربوط می‌شود به نگاه حساب‌رسان به مسئولیت خود و نگاه دیگران به مسئولیت حساب‌رسان. مسئولیت حساب‌رسان رعایت استانداردهای حسابرسی و به کارگیری روش‌های مناسب جهت ارائه خدمات حسابرسی و صدور گزارش حسابرسی است که به کارگیری این روش‌ها ممکن است منجر به صدور گزارش تعدیل‌شده حسابرسی شود که مورد انتظار استفاده‌کنندگان نیست. لذا به نظر می‌رسد اعضای جامعه حسابداران رسمی به منظور انجام وظایف حرفه‌ای و قانونی خود نیاز به حمایت دارند تا بتوانند استقلال خود را در انجام کار حفظ کنند. اعضای جامعه از شکل حرفه‌ای خود این انتظار را دارند که بتوانند در مقابل گروه‌های مختلف از آنها حمایت کند و به نظر من این امر بازنگری در مقررات فعلی را می‌طلبد.

از سوی دیگر، به منظور جلب اعتماد عمومی استفاده‌کنندگان از خدمات حسابداران رسمی، جامعه حسابداران رسمی باید بر فعالیت اعضای خود نظارت کند. نظارت بر عملکرد اعضا در خصوص رعایت استانداردهای حسابرسی، به کارگیری روش‌های مناسب جهت حسابرسی و حصول اطمینان از رعایت قوانین و مقررات از سوی آنان در صدور گزارش حسابرسی می‌باشد. نظارت جامعه طبق مفاد اساسنامه در قالب بررسی کنترل وضعیت مؤسسه‌های حسابرسی و کنترل کیفیت کار مؤسسه‌های حسابرسی و شاغلان انفرادی، حداقل در هر سال یک بار انجام شده و امتیاز مربوط در مرکز اطلاع‌رسانی الکترونیکی جامعه منتشر می‌شود.

فاصله بین وضع موجود بستر قانونی و مقرراتی و وضعیت مطلوب آن، فاصله بین اساسنامه کنونی و اساسنامه مطلوب‌تر برای جامعه حرفه‌ای، فاصله بین شیوه کنونی تدوین استانداردها و شیوه مطلوب و بهینه‌تر آن، فاصله بین شیوه کنونی نظارت حرفه‌ای جامعه بر حسابداران رسمی، ناهمگونی‌ها و شکل‌گرایی حاکم بر آن و شیوه مطلوب نظارت حرفه‌ای است.

بنابراین برای برون‌رفت از وضع موجود و حرکت به سمت وضع مطلوب باید الگوی توسعه‌ای را برگزینیم که رشد پایدار

حرفه حسابرسی را تضمین کند. حرکت در چارچوب این الگو مستلزم اصلاحاتی در نهادها و ساختارها و بسترهای مقرراتی موجود است. لیکن محدودیت‌های نهادی موجود، دست جامعه را برای اصلاح بسیاری از مقررات دست‌وپاگیر کنونی بسته است. یعنی در این جا می‌خواهم تأکید کنم رفع معضلات کنونی به سبب تنگناها و محدودیت‌های محیط مقرراتی موجود، اصلاحات ولو جزئی مستلزم طی کردن مسیرهای پربپیچ‌وخم و گاهی بی‌پایان بوروکراتیکی است که به ما تحمیل شده است.

✓ شلیله

من سمت و سوی حرکت جامعه حسابداران رسمی ایران را صحیح و منطقی ارزیابی می‌کنم لیکن نیاز به تلاش، همفکری، همکاری، پشتکار و احساس مسئولیت بیشتر اعضای جامعه همواره وجود دارد. ضمن اینکه دولت باید در اصلاح قوانین و به کارگیری دانش و تخصص اعضای جامعه حسابداران رسمی نقش بیشتری برای جامعه قائل شود و طبق یک برنامه زمانبندی مسئولیت پذیرش عضو و قطع رابطه عضویت، تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی را به ارکان جامعه واگذار کند. در ضمن باید در نظر داشت که از حیات جامعه حسابداران رسمی ایران بیش از ۱۳ سال گذشته و نباید عملکرد جامعه حسابداران رسمی ایران را با دیگر کشورها که سالیان درازی است از خدمات چنین جوامعی در کشورهای خود برخوردار بوده‌اند، مقایسه و احساس ناامیدی کرد. در رابطه با وضعیت جامعه حسابداران رسمی ایران و رسیدن به هدفهای خود باید به ملاحظات حاکم بر محیط اقتصادی کشور توجه ویژه داشته باشیم. به طور مثال، ما هنوز یک اقتصاد به طور عمده دولتی و وابسته به نفت داریم و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به طور گسترده در کشور حضور ندارند، بورس اوراق بهادار ما در کشور چندان نتوانسته به هدفهای خود که مشارکت آحاد مردم در اداره صنایع و شرکت‌ها باشد، برسد. در مقایسه با اقتصاد کشورهای غربی می‌توان گفت که ما دارای بازارهای سرمایه کارا و مؤثر نیستیم و از نظر فرهنگی نیز سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار و سهام شرکتها نهادینه نشده است. در مجموع تا زیرساخت‌های اقتصادی ما به سمت خصوصی شدن نرفته است، نمی‌توان انتظار زیادی از جامعه حسابداران رسمی ایران جهت رسیدن به هدفها داشته باشیم.

هر دوره‌ای تعدادی از اعضای جامعه با عناوین اعضای شورا، اعضای هیئت‌مدیره و اعضای گروه‌ها انتخاب می‌شوند و بقیه اعضا به‌طور کامل و مؤثر کنار می‌روند و تعامل سازنده آنها با ارکان جامعه کم‌رنگ می‌شود و فقط اعضا منتظر می‌مانند تا خبرهای مربوط به تصمیم‌ها و تغییرها را از جامعه دریافت کنند که بخشی از انتظارها هم محدود به کسب منافع اقتصادی بیشتر می‌شود. در حالیکه باید اعضا به کمک یکدیگر هم‌افزایی ایجاد کنند تا به درجه‌های بالاتری از نظر کار گروهی برسیم. در مجموع فکر می‌کنم از این بابت ضعف‌های فرهنگی داریم و باید فرهنگ‌سازی و تلاش بیشتری انجام شود.

✓ داودی

در ارتباط با این پرسش، باید به این موضوع توجه داشت که هشتمین هدف سند راهبردی جامعه، به‌صراحت به موضوع حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضای جامعه می‌پردازد. دستیابی به این هدف مستلزم هماهنگی مناسب بین جامعه و اعضا است. اهتمام جامعه، ایجاد زمینه‌های رقابت سالم و تأمین استقلال حرفه‌ای، ایجاد زمینه تعامل ارکان جامعه با اعضا، ایجاد زمینه تسهیل انجام خدمات حرفه‌ای، ارائه خدمات مشاوره‌ای و کارشناسی مرتبط با حرفه از سوی جامعه به اعضا و ... و مهم‌تر از همه نظارت و کنترل بر عملکرد اعضا از مواردی است که باید به‌صورت مدون و تعریف‌شده وجود داشته باشد. جامعه باید با برقراری ارتباط فنی و حرفه‌ای با اعضا و تعیین نحوه گزارشگری و کاربرد استانداردها و دستورعمل‌های موردنیاز، کنترل کیفیت و ... اجرای کار را برای اعضا تسهیل کند.

✓ دکتر نظری

با توجه به مدت فعالیت جامعه حسابداران رسمی ایران و ارائه مسئولین کشور به مبارزه با مفاسد اقتصادی، جامعه حسابداران رسمی ایران با چه فرصت‌ها و تهدیدهای مهمی روبه‌رو است؟

✓ مالیر

یکی از فرصت‌های حرفه، قصد دولت برای خروج از وابستگی بودجه کل کشور به نفت و تقویت بخش درآمدی ناشی از مالیات

✓ دکتر نظری

یکی از عوامل مهم در برآورده شدن انتظارات اعضای حرفه، مشارکت و تعامل آنان با جامعه است. تعامل و ارتباط جامعه حسابداران رسمی ایران با اعضای حرفه در چه سطح و کیفیتی است؟

✓ شیرخوانی

بحث دیگر، گسترش تعامل جامعه حسابداران رسمی ایران است. نخست، نیازمند تعامل بیشتر با نهادهای قانون‌گذار و نظارتی و اجرایی برای معرفی توانمندی‌های بالفعل و نیز بالقوه حساب‌برسان و لحاظ کردن این توان در مجموعه مقرراتی و نظارتی و اجرایی موجود هستیم. اما افزون بر آن، به تعامل درونی بیشتری هم نیاز داریم. اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران باید در ارتباط مستمر و پیوسته با تشکل حرفه‌ای خودشان باشند. ما در جامعه تلاش کرده‌ایم در تمامی کارگروه‌های تخصصی طیف هرچه متنوع‌تری از حسابداران رسمی حضور داشته باشیم.

همچنین، برگزاری همایش‌ها و نشست‌های هدفمند حرفه‌ای نیز از دیگر راه‌هایی است که فرصتی برای تعامل بیشتر اهالی حرفه حساب‌برسی با یکدیگر فراهم می‌کند. باید نشست‌های تخصصی و حرفه‌ای و همایش‌های حرفه‌ای را هرچه منظم‌تر برگزار کنیم.

باید قبل از هر چیز فاصله‌های درونی را حذف کنیم. منظورم از فاصله‌های درونی، اختلاف نظر کارشناسی با اعضا نیست. بلکه اولویت بخشیدن منافع فردی به منافع تشکل حرفه‌ای و منافع جمعی از سوی اعضای جامعه است.

مسئله مهم، وحدت نظر در مورد ضرورت توسعه حرفه حساب‌برسی و دستیابی به وحدت نظر و اراده واحد برای توسعه تشکل حرفه‌ای خودانتظام حساب‌برسان کشور است. بحث‌های کارشناسی می‌تواند مقدمه و درآمد شکل‌گیری یک اراده واحد برای تحقق برنامه توسعه پایدار حرفه حسابداری در ایران قرار گیرد.

✓ تشلیله

من بر این باور هستم که تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی ما راه و روش‌های همکاری و به‌کارگیری اعضای خود (و برعکس) را نمی‌دانند و تجربه زیادی هم در این خصوص نداشته‌ایم. در

دکتر نظری :

در جامعه

این پرسش مطرح است

که

اگر حسابرس هست

چگونه این فسادها

رخ می‌دهد

که در حال پیشرفت است، نیاز به خدمات حسابداران رسمی در حال گسترش می‌باشد. جامعه حسابداران رسمی ایران کماکان این فرصت را دارد تا با استفاده از موقعیت، امکانات و اختیارات خود نسبت به شناسایی کاستی‌ها و نواقص استانداردهای حرفه‌ای حاکم بر جامعه و رفع آنها و همچنین جلب نظر ذینفعان اقدام کند تا بتواند در میان اذهان عمومی و نه عده‌ای خاص، آثار نقش واقعی خود را نمایان سازد.

تهدید پیش روی جامعه، فقدان بهبود مستمر با تحولات و نوآوری‌های حرفه‌ای و نیز ارتقا نیافتن دانش حرفه‌ای اعضا و ضعف نظارت بر فعالیت‌های اعضا است. بی‌اثری و یا اثرهای منفی عملکرد بعضی از اعضای جامعه و رعایت نکردن اخلاق حرفه‌ای و دیگر ضوابط لازم‌الاجرا و توجه صرف به درآمدزایی، بدون ارائه نتایج مفید و اثربخش در شکوفایی و بهبود وضعیت مالی کشور، می‌تواند تهدید پیش روی جامعه باشد که جا دارد با نظارت بیشتر و برخورد با متخلفان، این تهدید را به فرصت تبدیل کرد.

✓ شیرخوانی

فرصت‌هایی که پیش روی جامعه حسابداران رسمی ایران قرار دارد، نیازمندی جامعه و اراده حاکمیت کشور به وجود سلامت مالی و مبارزه با فساد اقتصادی در کشور است. این امر موجب رشد و توسعه حرفه حسابرسی در کشور خواهد شد و حساب‌رسان باید براساس درستکاری به این موضوع کمک کنند. بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که در شرایط فعلی تنها حدود ۱۵ الی ۲۰ درصد از بنگاه‌های اقتصادی در کشور مورد رسیدگی قرار می‌گیرند و در نتیجه به‌منظور ایجاد شفافیت در اقتصاد کشور، بازار کار مناسبی پیش روی حساب‌رسان قرار دارد و با ایجاد مقررات کنترلی می‌توان بر توسعه کار حساب‌رسان اقدام کرد.

همچنین با توجه به اجرای قانون شفافیت ساختار و اطلاعات مالی شرکت‌ها و بنگاه‌های دولتی، بخشی از شرکت و بنگاه‌های اقتصادی کشور در حوزه‌های مختلف نیز موظف به افشای اطلاعات مالی و نتیجه حسابرسی خواهند شد که رشد و توسعه بازار کار حرفه را در پی خواهد داشت. ضمن آنکه جایگاه قانونی جامعه حسابداران رسمی به‌عنوان یک تشکل حرفه‌ای فرصت مناسبی است تا با ارائه خدمات اعتباردهی به بنگاه‌های اقتصادی، بازار کار مناسبی را فراهم آورد.

است. لذا دولت برای دستیابی به این مهم، چاره‌ای جز استفاده از خدمات حساب‌رسان و اتکا به گزارش‌های صادرشده از سوی آنان نخواهد داشت. جایگاه جامعه حسابداران رسمی با افزایش کیفیت گزارش‌های حسابرسی و نظارت دقیق جامعه بر آن و اطمینان بخشی به سازمان امور مالیاتی، تقویت خواهد شد. از طرفی، احتمال توافق هسته‌ای و برداشته شدن محدودیت‌های ناشی از تحریم باعث خواهد شد که تعاملات بین‌المللی تقویت شده و مؤسسه‌های حسابرسی با ارتباط با مؤسسه‌های بزرگ در سطح بین‌المللی، سطح کیفی خود را افزایش دهند.

انجام امور حسابرسی به‌صورت سنتی، پایین بودن نرخ خدمات، نبود تنوع درآمدها، استفاده نکردن مناسب از مشاوران قوی در زمینه صنعت‌های خاص، کوچک بودن بیشتر مؤسسه‌های حسابرسی، پایین بودن دستمزد افراد شاغل در حرفه و پایین بودن آموزش در سطح دانشگاه‌ها و جوامع حرفه‌ای از جمله تهدیدهای این حرفه است که می‌باید با تقویت آموزش و تشکیل دپارتمان یا استفاده مناسب در حوزه‌های فناوری اطلاعات و حقوقی و همچنین شناسایی افراد خبره صنعتی و استفاده از نظرهای کارشناسی آنان و همچنین ادغام مؤسسه‌های کوچک و ایجاد هم‌افزایی در مشارکت‌های جمعی و تنوع بخشی به خدمات مؤسسه‌ها در جهت رفع این محدودیت‌ها اقدام شود.

✓ داودی

جامعه حسابداران رسمی ایران یک تشکل رسمی است. با توجه به سابقه‌ای که از زمان تأسیس دارد و نظر به بازار مالی کشور

بر جامعه، عملکرد جامعه را به نسبت موفقیت آمیز می دانم ولی برای رسیدن به جامعه حسابداران رسمی حرفه‌ای مستقل، خودانتظام و کارآمد فاصله زیادی وجود دارد که انشاءالله با آسیب‌شناسی شرایط فعلی، و شناخت محدودیت‌ها، نارسایی‌ها و مشکلات به سوی جامعه حرفه‌ای مطلوب حرکت خواهیم کرد.

✓ شلیله

بله، واقعیت این است که جامعه در حال حاضر از نظر جایگاه و منزلت اجتماعی و پشتوانه‌های قانونی به نسبت از شرایط مطلوبی برخوردار است، ولی حفظ این جایگاه بسیار مهمتر است. اگر از حریم این جایگاه نتوانیم خوب دفاع کنیم و دچار تزلزل در رسیدن به هدفها شویم، آسیب جبران ناپذیری به حرفه وارد می آید. فرصتهای موجود را باید قدر بدانیم و بیشترین استفاده را از این اعتبار و جایگاه قانونی برای حرفه کسب کنیم؛ در غیر این صورت محکوم به شکست خواهیم بود.

✓ دکتر نظری

بار دیگر از حضور و مشارکت سازنده شما در این بحث سپاسگزاری می‌کنم. امیدوارم جامعه حسابداران رسمی ایران نقش خود را در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی و خدمات حسابرسی، با مشارکت اعضا، به خوبی ایفا کند.

یکی از تهدیدهایی که برای جامعه حسابداران رسمی وجود دارد، تدوین قوانین و مقررات بدون اظهار نظر کارشناسانه و استفاده نکردن از نظر حرفه‌ای جامعه و یا دیگر نخبگان حرفه‌ای است. همان‌گونه که شاهد هستیم در سال‌های اخیر قوانین و مقرراتی در خصوص جامعه حسابداران رسمی تصویب و ابلاغ شده که نظر کارشناسان حرفه‌ای در تهیه و تدوین آن کم‌رنگ بوده است. افزون بر این، آشنا نبودن ذینفعان با مزایا و خدمات حرفه، موجب شده ضمن داشتن انتظاراتی حرفه‌ای گوناگون از اعضا، حق الزحمه مناسب نیز از این بابت پرداخت نشود. حذف این فاصله انتظاراتها و نیز تعیین حق الزحمه مناسب برای اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران در دستور کار جامعه قرار گرفته است. افزون بر این، وجود مقرراتی که ورود اعضای غیر حرفه‌ای را به جامعه آسان کرده است و همچنین وجود شرایط ریسک در محیط فعالیت حسابداران که موجب کاهش استقلال آنان گردیده و پایبند نبودن برخی از اعضا به اصول و ضوابط حرفه‌ای و نبود شفافیت کامل در مؤسسه‌های حسابرسی و درستکاری در برخی از اعضا موجب کاهش اعتماد عمومی نسبت به جامعه خواهد شد. تعدد مراکز نظارتی و نیز وجود سیستم نظارتی ناکارآمد و شکلی بر فعالیت اعضا نیز تهدیدی برای جامعه خواهد بود. نظر به عمر کوتاه جامعه حسابداران رسمی که حدود سیزده سال از تشکیل آن می‌گذرد و با توجه به مقررات بالادستی حاکم

